

УНИВЕРЗИТЕТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“ ВО СКОПЈЕ
МЕЃУНАРОДЕН СЕМИНАР ЗА МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК, ЛИТЕРАТУРА И КУЛТУРА

**XXXVIII НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЈА
НА МЕЃУНАРОДЕН СЕМИНАР
ЗА МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК, ЛИТЕРАТУРА
И КУЛТУРА**

(Охрид 14-15 јули 2011)

ЛИНГВИСТИКА

Скопје, 2012

*Бранко Тошовиќ, Емилија Бојковска,
Димитијар Појоски, Арно Вонии*

МАКЕДОНСКИ ГРАЛИС-КОРПУС (ГРАЛИС-МАК)

Апстракт: Во овој текст е претставен македонскиот Гралис-корпус (Гралис-мак), кој се развива во рамките на соработката меѓу Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје и Институтот за славистика на Универзитетот „Карл Франц“ во Грац, Австрија

Клучни зборови: македонскиот јазик, корпус Гралис, Блаже Конески

Во следниве три реферати ќе ви ги претставиме основните резултати и перспективи за развојот на еднојазичниот и на повеќејазичниот (паралелен) корпус за проучување на македонскиот јазик, кој го подготвуваме во рамките на договорот потпишан во 2008 година меѓу Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје и Институтот за славистика во Грац. Со оглед на тоа што во вчера промовираниот Зборник од минатогодишната XXXVII меѓународна конференција во Охрид беше објаснета основната концепција, во трите заеднички реферати ќе ви го претставиме она што е значајно за развојот, функционирањето и поширокото користење на корпусот Гралис.

Во првиот реферат би сакале да ви го претставиме (а) она што го сработивме меѓу двете конференции во Охрид, значи во периодот од јули 2010 до јули 2011 и (б) планот на активности за периодот до следната конференција во јули 2012 година.

Во вториот реферат ќе го изнесеме нашето гледиште за значењето на овој корпус за проучување на македонскиот јазик во однос на другите словенски и несловенски јазици, а во третиот, ќе укажеме (а) на нашата ориентација за да создаеме избалансиран корпус, кој ќе ја одразува вкупната функционалностилска диференцијација на македонскиот јазик, и (б) со какви проблеми се соочуваме при почитувањето на авторските права.

Беше предвидено овде да изложиме уште еден, четврт, реферат, кој врз основа на една граматичка категорија (заменките) требаше директно да демонстрира како може да се користи овој корпус

во контрастивните истражувања. Меѓутоа, колегата Вониш, за жал, не беше во можност да допатува бидејќи е во завршната фаза од изработката на дисертацијата.

I

За оние што прв пат имаат можност да дознаат нешто за македонскиот корпус Гралис, би сакале да дадеме неколку основни информации.

Македонскиот корпус Гралис претставува информациски и аналитички комплекс за собирање, обработка и евалуација на пишувани текстови на македонски јазик, на говорени текстови и на визуелни информации за систематско истражување на тој јазик, меѓу другото, и во споредба со сите словенски јазици и со германскиот јазик. Корпусот Гралис-мак е достапен на адресата:

http://www-gewi.kfunigraz.ac.at/gralis/korpusarium/gralis_korpus.html

Тој се состои од два дела: од текстуален и од говорен корпус. Текстуалниот корпус претставува збирка од непаралелни и од паралелни македонско-словенски и македонско-германски текстови. Во наредниот период имаме намера да развиеме и говорен корпус. Создавањето говорени корпуси е мошне скапо и сложено, па затоа се тие доста ретки. Дури и многу големите национални корпуси немаат поткорпус за устен, разговорен јазик. За среќа, корпусот Гралис има така наречен Speech-корпус, барем за српскиот, хрватскиот и бошњачкиот. Неговата инфраструктура може да се искористи и за евентуална изработка на повеќејазичен македонски говорен корпус.

Целта на проектот Гралис-мак е да се создаде комплексна платформа за истражување на македонскиот јазик и на неговите врски со сите словенски литературни јазици и со германскиот јазик.

Гралис-мак се подготвува во соработка меѓу Институтот за славистика во Грац, Центарот за моделирање на информации при Универзитетот во Грац и Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје. Тој се реализира во периодот од 2009 до 2016 година. Договорот за австриско-македонскиот научноистражувачки проект „Монолингвален и мултилингвален електронски корпус на македонскиот јазик“ беше потпишан на 18 декември 2008 година, а неговата цел е истражување, едукација и популаризирање на македонскиот јазик.

Гралис-мак е составен од два типа текстови: 1) текстови за проучување, презентирање и популаризирање на македонскиот јазик (монолингвален корпус на македонскиот јазик), 2) текстови за контрастно истражување на македонскиот јазик во однос на (а) другите словенски јазици, (б) германскиот јазик (мултилингвален корпус на македонскиот јазик).

При пребарувањето постојат две можности: а) да се бара одреден збор во контекст од една реченица или б) да се добие список со сите форми од некој збор. Резултатот на пребарувањето се дава во два формата: 1. за речениците – во html-формат, а за списокот – во html-формат и во excel-формат.

Сите резултати добиени при пребарувањето ја следат мета-информацијата: 1. кој е авторот, 2. кога и каде е издадена публикацијата, 3. колку страници има, 4. на кој функционален стил и жанр им припаѓа итн.

Овој проект е важен за македонистиката затоа што, според нашите сознанија, не постои таков комплексен еднојазичен и паралелен, повеќејазичен корпус за македонскиот јазик. Со помош на корпусот Гралис ќе биде можно да се изучува тој јазик и да се иследува во неговите (а) внатрешни односи, (б) во словенските интеркорелации, супракорелации, суперкорелации и екстракорелации и (в) во македонско-несловенските (германските) екстракорелации. Тој корпус ќе биде особено релевантен во рамките на интеркорелацииските односи (меѓу македонскиот и бугарскиот јазик) и на супракорелацииските односи (меѓу македонскиот и српскиот, хрватскиот и бошњачкиот јазик). На суперкорелацииското рамниште доминира врската меѓу македонскиот и најголемиот словенски јазик – рускиот, како и полскиот.

Корпусот Гралис-мак го подготвува австриско-македонски тим составен од соработниците од Грац (Бранко Тошовиќ и Арно Вониш) и од Скопје (Емилија Бојковска и Димитар Попоски). Работата на овој корпус посебно се интензивира со вклучувањето на Емилија Бојковска, која во текот на минатата година даде голем придонес со подготовката на македонските текстови, особено со нивната паралелизација. Во периодот меѓу двете конференции, и Димитар Попоски дигитализира и подготви низа текстови. Овде не можеме да не му изразиме благодарност и на деканот на Филолошкиот факултет, колегата Максим Каранфиловски, кој според своите можности на таа функција, помогна да се засилат активностите. Посебна благодарност ѝ должиме на Олга Пањкина од Москва, која даде согласност да се внесат во корпусот Гралис-мак два нејзини зборника: едниот – со македонски драми, а другиот – со македонски раскази преведени на руски јазик. И не само тоа: колешката ни ги испрати и електронските верзии така што не мораме да го дигитализираме рускиот превод. Сега чекаме да ги добиеме македонските еквиваленти и да ги паралелизираме двете јазични верзии.

Заради изработка на корпусот Гралис-мак, Универзитетот во Грац одобри средства за тридневен гостување на Емилија Бојковска во Грац, и тоа во зимскиот семестар (од 6 до 8 декември 2010) и во летниот семестар (од 20 до 23 јуни 2011). Во декември, Емилија Бојковска одржа предавање на Институтот за славистика на тема: GRAMMATISCHE

MAKEDONISCH-DEUTSCHE GRAMMATISCHE DIVERGENZEN¹, а во јуни имаше излагање под наслов NUMERUS- UND PLURALKLASSEN IM NOMINALEN BEREICH IM MAKEDONISCHEN UND IM DEUTSCHEN². Во април оваа година во Грац престојуваше и Димитар Попоски во рамките на едномесечна стипендија на ЦЕЕПУС и работеше на натамошното пополнување на корпусот Гралис-мак. Тој исто така им одржа на студентите и на наставниците по славистика предавање на 12 април 2011 на тема: МАКЕДОНСКИОТ ГРАЛИС-КОРПУС: НАУЧНИТЕ ТЕКСТОВИ И АВТОРСКИТЕ ПРАВА (CREATIVE COMMONS).³ Истот ден колегата од Филолошкиот факултет Борче Арсов имаше предавање, но не во рамките на изработката на корпусот Гралис-мак: МАКЕДОНСКАТА АЗБУКА И КОНИКОВСКОТО ЕВАНГЕЛИЕ (1852)⁴. Кај нас гостуваше и деканот Максим Каранфиловски во октомври 2009 године, кога исто така разговаравме и се договаравме во врска со корпусот Гралис-мак. Тогаш тој учествуваше на нашиот симпозиум *Andričev grački opus: kulturno-istorijski, književni i jezički aspekti* (Андричевиот корпус од Грац: културно-историски, книжевни и јазични аспекти) и на 9 октомври 2009 поднесе (или: држеше) реферат под наслов: НЕКОИ АСПЕКТИ НА МАКЕДОНСКИТЕ ПРЕВОДИ НА ГРАЦКИОТ ОПУС НА АНДРИЧ.

Значи, само во последните две години во Грац престојуваша низа колеги од Македонија, што мошне позитивно влијаеше на натамошната работа на корпусот Гралис-мак.

Што се однесува до конкретната работа и до резултатите, би го споменале следново.

Емилија Бојковска изврши електронска обработка, а кај двојазичните текстови – и паралелизација на следните дела:

Еднојазичен корпус:

Конески, Б.: (1967): Лозје. ЛОЗЈЕ. Скопје: Култура (= Блаже Конески: *Избрани дела во седум книги*), стр. 5–9 (прво издание: Лозје 1955).

Конески, Б. (1967): Потез. ЛОЗЈЕ. Скопје: Култура (= Блаже Конески: *Избрани дела во седум книги*), стр. 31–40 (прво издание: ЛОЗЈЕ 1955).

Конески, Б. (1967): Песна. ЛОЗЈЕ. Скопје: Култура (= Блаже Конески: *Избрани дела во седум книги*), стр. 41–46 (прво издание: Лозје 1955).

Конески, Б. (1967): Љубов. ЛОЗЈЕ. Скопје: Култура (= Блаже Конески: *Избрани дела во седум книги*), стр. 62–85 (прво издание: ЛОЗЈЕ 1955)

македонските верзии од двојазичниот корпус

¹ http://www-gewi.kfunigraz.ac.at/gralis/gralisarium/2010/2010_emilija_bojkovska.html

² http://www-gewi.kfunigraz.ac.at/gralis/gralisarium/2011/2011_Emilija_Bojkovska.html

³ http://www-gewi.kfunigraz.ac.at/gralis/gralisarium/2011/2011_Dimitar_Poposki.html

⁴ http://www-gewi.kfunigraz.ac.at/gralis/gralisarium/2011/2011_Borce_Arsov.html

Двојазичен корпус:

Македонско-германски корпус

Котеска, Ј.: КОМУНИСТИЧКА
МЕМОРИЈА (текст од
Интернет, август 2010)

Конески, Б. (1967): ПЕСНА. *Лозје*.
Скопје: Култура (= Блаже
Конески: *Избрани дела во
седум книги*), стр. 41–46
(прво издание: *Лозје* 1955).

Koteska, J.: KOMMUNISTISCHES
GEDÄCHTNIS. Übers.:
Alexander Sitzmann (текст од
Интернет август 2010)
Koneski, B. (1972): PETRES LIED.
In: Jähnichen, M. (Hrsg.):
Petres Lied. Jugoslawische
Erzählungen. Übers.: A.
Philippson. Leipzig: Philipp (=
Reclams Universal-Bibliothek,
Bd. 507)

Германско-македонски корпус

Hesse, H.: DER STEPPENWOLF. (во
тек)

Хесе, Х: СТЕПСКИОТ ВОЛК.
Превод.: Емилија Бојковска.
Скопје: Табернакул 2007
(извадок)

Во работата на Димитар Попоски треба особено да се истакне скенирањето и дигитализацијата (или приспособувањето на електронската верзија од Интернет) на следниве текстови:

Конески, Б.: ЛОЗЈЕ, ЉУБОВ, ПЕСНА, ПОТЕЗ, – Јаневски, С: ENKEL, –
Конески, Б.: PETRES LIED, – Јаневски: EIN PFERD, MÄCHTIG WIE DAS
SCHICKSAL, – Андоновски, В.: DER NABEL DER WELT. Ein Auszug.
(извадок), – Андоновски, В.: ПАПОКОТ НА СВЕТОТ (извадок), –
Старова, Л.: ВРЕМЕТО НА КОЗИТЕ (приспособено од Интернет), –
Starova, L: ZEIT DER ZIEGEN; Georgievski: *Schwarze Saat*, –
MODERNE ERZÄHLER DER WELT: MAKEDONIEN. Übers.: M. Bronisch.
Tübingen/Basel: Erdmann (= Buchreihe Geistige Begegnung des
Instituts für Auslandsbeziehungen, Stuttgart, Bd. 53)

каде што се содржани расказите:

Koneski: WEINGARTEN; DER ZUG; Arsovski: DIE GROBE BLAUE
BROSCHÉ; Boskovski: DER MANN AUF DEM DACH; Časule: NACHT DES
KONSULS; Čingo: WIE ICH MEINEN KAMERADEN TÖTETE; Georgievski:
VERRÜCKTE MORGENDLICHE PFERDE; Ivanov: ROTES RONDO;
Janevski: DER ALTE CLOWN UND DER LÖWE; EINES NACHMITTAGS;
Višinski: WARTEN AM DONNERSTAG; BLICK ZUM BLAUEN HIMMEL;
Maleski: DIPTYCHON; Momirovski: ER KAM IN DER
ABENDDAEMMERUNG; Nedelkovski: LEICHE OHNE BESITZER;
Pavlovski: GENADI DER GEQUAELTE; Pendovski: TANZ; Širilov:
HOCHZEIT AM PRESPASEE; Solev: HIMMELSSCHLUESSEN IM PARK;

KREISFÖRMIGER WEG DES SCHATTENS; Uroševik: DIE PUPPE; EINE
ERZÄHLUNG DARÜBER, WIE MAN ERZÄHLUNGEN SCHREIBT.
1000 ЗОШТО, 1000 ЗАТОА

Во овој момент (6. 1. 2012), Гралис-мак содржи 53 текста со 204.083 одредници (токен), од кои 114.684 се на македонски, 69.471 се на германски, 17.456 се на руски, 1770 на српски јазик и 702 на украински. Тоа се следниве текстови:

На македонски:

Оригинали:

1. Котеска, Ј.: КОМУНИСТИЧКА МЕМОРИЈА
2. Конески, Б.: ЛОЗЈЕ, ПОТЕЗ, ПЕСНА, ЉУБОВ, ЧЕВЛИ, ЕДЕН ОПИТ, ИДНИНАТА ПА ПОЕЗИЈА, ИЗЛОЖБА, КРЧМИТЕ, ПРЕЧЕК, ПРОЧКА, СРЕДБА ВО РАЈОТ, ТИХИОТ ДОН, ЗА ОТРКИВАЊЕТО НА ПЕСМАТА, ЗА ТРАДИЦИЈАТА И ИНОВАЦИТЕ, ЗАКЛАНО КРУВЧЕ, ПРОПАТУВАЊА НИЗ ПРИКАЗНИТЕ НА ПРВА БОРБЕНА ЛИНИЈА, ОД АГЕНДАТА НА КАЛИНА КАЛИН

Превод:

Хесе, Х.: СТЕПСКИОТ ВОЛК. Превод: Емилија Бојковска (извадок)

На германски:

1. KOMMUNISTISCHES GEDÄCHTNIS Übers.: Alexander Sitzmann (текст од Интернет)
2. Janevski, S. (1976): DER ENKEL. *Moderne jugoslawische Prosa.* Übers.: B. Sparing. Berlin (DDR): Volk und Welt.
3. *Moderne Erzähler der Welt: Makedonien.* Übers.: M. Bronisch. Tübingen/Basel: Erdmann (= Buchreihe Geistige Begegnung des Instituts für Auslandsbeziehungen, Stuttgart, Bd. 53)

каде што се содржани расказите:

Arsovski: DIE GROßE BLAUE BROSCHE, Boskovski: MANN AUF DEM DACH, Časule: NACHT DES KONSULS, Čingo: WIE ICH MEINEN KAMERADEN TÖTETE, Georgievski: VERRÜCKTE PFERDE, Ivanov: ROTES RONDO, Janevski: DER ALTE CLOWN UND DER LÖWE; EINES NACHMITTAGS, Koneski: WEINGARTEN; DER ZUG, Maleski: DIPTYCHON, Momirovski: ER KAM IN DER ABENDDÄMMERUNG, Nedelkovski: LEICHE OHNE BESITZER, Pavlovski: GENADI DER GEQUAELTE, Pendovski: TANZ, Širilov: HOCHZEIT AM PRESPASEE, Solev: HIMMELSSCHLUESSCHEN IM PARK; KREISFÖRMIGER WEG DES SCHATTENS, Uroševic: DIE PUPPE; EINE ERZÄHLUNG DARÜBER, WIE MAN ERZÄHLUNGEN SCHREIB, Višinski: BLICK ZUM BLAUEN HIMMEL; WARTEN AM DONNERSTAG

4. Koneski, Blaže (1972): Peters Lied. PETRES LIED. *Jugoslawische Erzählungen*. Übers.: A. Philippsen. Leipzig: Philipp Reclam (= Reclams Universal-Bibliothek), S. 302-307.

На руски:

БЛАЖЕ И ДОСТА, ВИНОГРАДНИК, ВСТРЕЧА, ВСТРЕЧА В РАЮ,
ЗАПРЕТНАЯ КОМНАТА, КРАСНЫЕ ДОРОЖКИ, ПЕРВАЯ НОЧЬ,
ПРОЩЕНОЕ ВОСКРЕСЕНЬЕ, РАЗМИНУЛИСЬ, ТИХИЙ ДОН,
УЛЫБЧИВЫЙ ДЕНЬ, УТОПЛЕННИК, ЧАПА, ШЕПОТ В ЛЕТНЮЮ НОЧЬ

На српски:

SUSRET U RAJU, TIHI DON, MIMOILAŽENJE

На украински:

ЗУСТРІЧ У РАЮ

II

Во периодот до следната охридска конференција во 2012 година, ги планираме следниве активности.

1. Во Охрид во 8 јули 2011 беше потпишан документ за продолжување на договорот меѓу Факултетот во Скопје и Институтот за слаvistика во Грац за следните четири години.

2. Најзначајна активност ќе претставува првиот меѓународен симпозиум посветен на корпусот Гралис-мак, кој ќе се одржи во март 2012 година во Грац. Бидејќи оваа година се одбележува јубилејот на Блаже Конески (90 години од раѓањето), планираме да ги насочиме овогодишните активности кон внесување текстови од овој голем македонски научник, писател и публицист. Ако е можно, тука би ја вклучиле и неговата најзначајна преписка. Со тоа, во рамките на корпусот Гралис-мак би се формирал посебен поткорпус по истиот принцип по кој е веќе изработен корпусот со текстови на Иво Андриќ. Значи, имаме намера до крајот на 2011 година да внесеме колку што е можно повеќе текстови на Блаже Конески од колку што е можно повеќе функционални стилови, а потоа тие текстови да се анализираат на симпозиумот во Грац во март 2012, чија тема би била: ПОЕТИКАТА, СТИЛИСТИКАТА И ЛИНГВИСТИКАТА НА ТЕКСТОВИТЕ ОД БЛАЖЕ КОНЕСКИ ВО КОРПУСОТ ГРАЛИС. Тоа значи дека би се проучувале исклучиво оние текстови кои се внесени во корпусот Гралис и кои би им биле достапни на сите учесници на симпозиумот – да ги пребаруваат автоматски според поими, зборови и изрази, да наоѓаат соодветни одговори и да ги копираат. Колку што ни е познато, тоа би бил првиот македонски научен собир заснован исклучиво врз анализа на еден електронски корпус, од три аспекта: книжевен, стилски и лингвистички и во три контексти: македонски, македонско-словенски и македонско-германски. Ако ако не се добие согласност од носителите на авторските права, корпусот ќе биде им достапен под шифра исклучиво на предавачите. Тоа значи дека

со ограничувањето на пристапот со посебна шифра само за предавачите на симпозиумот, ќе се постигне заштита од можните правни проблеми и последици.

Организацијата на овој собир е експлицирана во новиот договор со Филолошкиот факултет во Скопје. Австриската страна ќе ја преземе обврската да ги покрие трошоците за тридневен престој на десетмина македонски учесници во Грац, и тоа на седуммина од Филолошкиот факултет и на тројца од Институтот за македонски јазик. На овој собир ќе бидат присутни и најпознатите македонисти во светот, но не е сигурно дали организаторот ќе добие финансиска поддршка од Универзитетот во Грац за покривање и на нивните трошоци за престој. Со оглед на тоа што корпусот Гралис-мак не е само еднојазичен (исклучиво македонски), туку е и паралелен – македонско-словенски и македонско-германски, би било мошне важно до јануари 2012 да ги добиеме и да ги внесеме во корпусот електронските верзии на преводите на други словенски јазици и на германски јазик, со цел на симпозиумот да можеме да ги анализираме словенската и германската димензија на творештвото на Блаже Конески. Филолошкиот факултет и Институтот за македонски јазик ќе се обидат да обезбедат средства за печатење на зборник на трудови од овој собир. Институтот за македонски јазик изрази и интерес да се вклучи во овие активности, па во врска со тоа овде во Охрид се вршат консултации.

На Семинарот за македонски јазик и литература (Охрид, јули 2011) го извршивме првиот експеримент во изработката на корпусот на Блаже Конески и тој опит директно го поврзавме со што туку завршениот XLIV меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура. Имено, во текот на семинарот работеше преведувачка работилница, која ја водеше Роза Тасевска. Оттаму произлегоа три руски колективни преводи и три српски индивидуални преводи (Бранко Тошовиќ) на расказите на Блаже Конески: СРЕДБА ВО РАЈОТ (Susret u raју), РАЗМИНУВАЊЕ (Mimoilaženje) и ТИХИ ДОН (Tihi Don), а Арно Вониш истовремено во Грац ги преведе сите три текста на германски јазик. Тие пет јазични верзии (македонската, германската, руската, српската и украинската) сега се наоѓаат во корпусот Гралис-мак и врз основа на нив можат да се вршат контрастивни истражувања. Освен тоа, во Гралис веќе се на располагање уште 15 текстови на Блаже Конески: ЕДЕН ОПИТ, ЗА ОТРКИВАЊЕТО НА ПЕСМАТА, ЗА ТРАДИЦИЈАТА И ИНОВАЦИТЕ, ЗАКЛАНО КРУВЧЕ, ИДНИНАТА ПА ПОЕЗИЈА, ИЗЛОЖБА, КРМЧИТЕ, ЛОЗЈЕ, ЛУБОВ, ПЕСНА, ПОТЕЗ, НА ПРВА БОРБЕНА ЛИНИЈА, ПРОЧКА, СРЕДБА ВО РАЈОТ, ТИХИОТ ДОН, ЧЕВЛИ.

До крајот на јануари 2012 би сакале да добиеме што повеќе текстови на другите словенски јазици, а особено на руски, полски и бугарски.

За реализацијата на нашите планови, а особено за изработката на корпусот на Блаже Конески, од голема корист ќе биде престојот на Емилија Бојсковска, која би требало да престојува во Грац во текот на април 2012 во рамките на стипендија на ЦЕЕПУС.

III

И на крајот. Сите овие активности можат да бидат полезни не само за остварувањето на целите за кои говоревме, туку можат да послужат и како значајна основа за излезот на македонистиката во светот, за јакнењето на престижот и на местото на македонскиот јазик на германското и на словенското јазично подрачје. Таквата ориентација е целосно компатибилна со едно од главните тежишта на Универзитетот во Грац, кое не го среќаваме во ниедна друга австриска или германска високошколска установа – југоисточна Европа.

Раководителот на корпусот Гралис-мак (Бранко Тошовиќ) во повеќе наврати во Институтот изразуваше интерес да се комплетираат јужнословенските јазици со македонскиот јазик бидејќи студиски јазици сега се само БКС (бошњачкиот, хрватскиот и српскиот), а бугарскиот е на ниво на курсеви. Затоа тој презеде и конкретни чекори, па на пример во рамките на евалуацијата на лингвистиката на Институтот во ноември 2010 предложи да влезе македонскиот јазик во наставата. За да проверат што мислат студентите за тоа, Бранко Тошовиќ и Арно Вониш непосредно пред почетокот на оваа конференција извршија анонимно ~~on-line~~ анкетање на студентите на Интернет преку посебната програма на Гралис – Анкетариум. Добија одговори од 37 студенти. Од нив 87% (32) позитивно одговорија на прашањето:

Würden Sie es begrüßen, wenn das Angebot an südslawischen Philologien durch eine Aufnahme des Mazedonischen komplettiert werden könnte?

Дали би ја поздравиле можноста да се комплетира понудата на јужнословенски филологии со вклучување на македонскиот јазик?

а само петмина се изјаснија против. Ако се земе предвид фактот дека на Институтот има околу 200 активни студенти, бројот на учесниците во анкетата може да се смета за репрезентативен примерок.

На прашањето:

Wenn Ihre Antwort ja lautet – in welcher Form könnten Sie sich das Mazedonisch-Angebot vorstellen?

Ако Вашиот одговор гласи да, во каква форма би можеле да си ја замислите понудата на македонскиот јазик?

беа добиени вакви одговори во проценти:

Одговор	Број	%
Курсеви	27	72.97%
Визитинг-професури	8	21.62%
Лекторат	5	13.51%
Јазик на студиска насока	9	24.32%
Друго	2	5.41%

Во анкетата учествуваа студенти што ги изучуваат сите три студиски јазика, а за македонскиот најзаинтересирани се студентите по БКС (бошњачки, српски и хрватски).

Одговор	Број	%
ру	13	35.14%
бкс	16	43.24%
сло	9	24.32%

Што се однесува до семестрите во кои се наоѓаат студентите, најмногубројни се оние што се во 6. и во 8. семестар. Превладува возраста од 18 до 23 години (40,54%) и од 24. до 30 години (35,14%). Според полот, доминираат жените (81,098%)

Во врска со анкетата го добивме следниов коментар од еден студент:

Das Institut soll mehr Geld in die schon vorhandenen Studienrichtungen mehr stecken, nicht neue suchen.

Институтиот треба да вложува повеќе пари во веќе постојниите студиски насоки, а не да бара нови.

и предлогот:

Exkursion in albanisch-mazedonische Ortschaften!!!

Екскурзија во албанско-македонски градови и села!!!

Литература:

Tošović 2008a: Tošović, Branko. Das Gralis-Korpus. In: *Die Unterschiede zwischen dem Bosnischen/Bosniakischen, Kroatischen und Serbischen* – Graz: Lit. C. 724–827.

Тошович 2008b: Тошович Бранко. Сопоставителное изучение славянских языков при помощи многоязычного „Гралис-Корпуса“. In:

Izučavanje slovenskih jezika, književnosti i kultura kao inoslovenskih i stranih – Beograd: Slavističko društvo Srbije. C. 336–340.

Tošović 2010: Tošović, Branko. Gralis: Das linguistische Slawistik-Portal der Karl-Franzens-Universität Graz (2000–2010). – Graz: Institut für Slawistik der Karl-Franzens-Universität. 74 c.

Тошовиќ 2011: Тошовиќ, Бранко. Корпусот на македонски јазик во рамките на Корпусот Гралис / Редакциски одбор: Влоѓимјеж Пјанка и др. In: XXXVII научна конференција на меѓународен семинар *sa македонски јазик, лийџерајџура и кулџура: Линѓвисџика* – Скопје: Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура. C. 281–290.

Branko Tošović, Emilija Bojkovska, Dimitar Poposki, Arno Wonisch

MAZEDONISCHES GRALIS-KORPUS (GRALIS-MAK)

(Summary)

Bei vorliegendem Text handelt es sich um einen Überblick über die Entstehung und die Anfangsphase des Projektes „Mono- und multilinguales elektronisches Korpus der mazedonischen Sprache“ (Gralis Mak-Korpus), das seit 1. Jänner 2009 in einer Kooperation zwischen der Philologischen Fakultät „Blaže Koneski“ der Hll. Kyrill- und Method-Universität Skopje und dem Institut für Slawistik der Karl-Franzens-Universität Graz durchgeführt wird. Im ersten Teil des Beitrages erfolgt eine kurze Vorstellung dieses Korpus und der wesentlichen Aktivitäten im Rahmen der mazedonisch-österreichischen Kooperation (gegenseitige Gastvorträge, Konferenzen, Konsultationen u. a.). Teil zwei ist den geplanten Aktivitäten gewidmet, ehe schließlich im dritten Teil die Möglichkeiten über eine Einbindung der mazedonischen Sprache in die Lehre an der Karl-Franzens-Universität erörtert werden (diesbezüglich werden die Ergebnisse einer am Institut für Slawistik durchgeführten Umfrage präsentiert).